

Na zahradě ekologicky

ZELENÉ HNOJENÍ

Po kompostu je nepostradatelným zdrojem přirozeného hnojení v ekologickém zahrádkářství i na polích - zelené hnojení. Zásadou takového hospodaření je to, že nechává půdu co nejméně odkrytou. Je-li půda nezakrytá, je vystavena působení větru a slunce nebo naopak při silných dešťových srážkách dochází k erozi, půda vysychá.

K zakrývání půdy slouží tedy kromě krycí textilie, nastýlání mulčováním, se hodí zelené hnojení. Zejména kořenové vlášení, které neustále odumírá a narůstá a ve spolupráci s půdními organismy se tvoří humus. Po zapravení slouží zelené rostliny i se svým kořenovým systémem půdním organismům jako výživa. Některé rostliny nejen z půdy berou, ale i odevzdávají.

K osevu na zelené hnojení, zařazované i do osevního postupu, jsou především rostliny nepřibuzné zeleninám: svazanky, pohanka, obilniny aj. Na ekozahradě by mělo stále něco kvést, a to právě splní i některé rostliny pro zelené hnojení. Některé rostliny jsou také medonosné a slouží hmyzu a včelám za potravu - svazanka, slunečnice, pohanka, měsíček...

Jak pěstovat zelené hnojení

Ozimé druhy rostlin vyséváme na podzim a ty potom pokrývají půdu i v zimě (ozimé žito - nebo ve směsi s vikví), můžeme je také užít na krmení. Půda se zakryje a rostliny prokoření a chrání půdu proti erozi. Na jaře rostliny mletce zapracujeme do půdy.

Na jaře můžeme vysévat rostliny na místa, které osázíme později, např. rajčaty. Musíme vybrat rostliny méně citlivé na mráz - oves, hrách, pelušku, bob, jarní vikev. Po letní sklizni raných zelenin a brambor vyséváme slunečnici (která potřebuje alespoň 9 týdnů), svazanku, pohanku, řepku, řepici, měsíček atd. Můžeme užít osiva, u kterých si nejsme jisti klíčivosti a nechceme

jej vyhodit - může to být špenát, fazole, košťáloviny ap.

Vyséváme naširoko na zkpřenou půdu, lehce zapravíme a pak nezapomene utužit - zahradním válcem, prknem nebo chodidly. Osev na zelené hnojení nezapomeneme sklídit před květem. Pokud včelaříme - necháme rostliny vykvést. Pokryv posečeme a zapravíme do půdy, ještě pár týdnů před příchodem zimy.

Podle: Česká Biozahrada, Fontána 2000

BIOZAHRADA V ZÁŘÍ

Měsíc září je opět v letošním roce vyhlášen jako měsíc biopotravin a v tomto měsíci je také plno významných akcí (biojarmarky, biodožínky...) k prodeji a prezentaci nejen biopotravin jako takových, ale hlavně biozeleniny. A toho bychom my zahradníci měli využít a prezentovat naši biozeleninu, naši práci a náš smysl života a práce. Nechat zájemce ochutnávat, aby poznali ten rozdíl mezi naší a konvenční zeleninou, ale nejen to, ale i rozdíl v přístupu pěstování zeleniny. Vysvětlit jim, že naše zdraví závisí na tom, co jíme. Tímto měsícem začíná meteorologický podzim, a tak velmi záleží jaké počasí v průběhu září bude. Jistě si každý z nás přeje, aby bylo příznivé, pokud možno teplé a slunečné, aby babí léto prodloužilo letní pohodu. Nám zahradníkům, zelenině a ovoci by to vyhovovalo, ale je potřeba vláhy pro ozimé obilniny...

Sklízíme ještě plodovou zeleninu, papriky a pokud nám ještě vydržely zdravé porosty, tak sklízíme rajčata a okurky. Sklízíme také tykvovitě plody (cukety, patisony, dýně Hokkaido a ostatní dýně), samozřejmě ředkvičky, ředkve, saláty, pekinské zelí, košťáloviny (zelí, květák, brokolice, kedlubny, giganty, kapustu), červenou řepu, pórek. Počátkem měsíce sklízíme ještě cibuli pěstovanou ze semene. Sklízíme kořenovou zeleninu a od konce měsíce ji můžeme již uskláňovat. U růžičkové kapusty odřežeme vrcholovou listovou část,

aby se posílil růst růžiček. Sklízíme jablka, hrušky, švestky, renklódy, poslední broskve, ořechy. V naší uspěchané době zaměřené na komerci se objevuje nezájem pěstitelů o to, podat lidem vyzrálé ovoce. Ovoce se trhá zelené s tím, že během skladování přepravě, prodeje a nakonec u spotřebitele dozraje. Trhá se dříve proto, aby se vše stihlo sklídit včas. Je to velký nešvar, protože jen vyzrálé ovoce je požehnáním pro zdraví člověka. Výrazně ovlivňuje mozkovou činnost svými látkami, které jsou v maximální míře v přirozeně vyzrálém ovoci. Také chuť je daleko lepší. Kupujte si ovoce u toho, který ovoce nepodtrhává. Nejlépe je si ovoce pěstovat sám. Těch pár stromů pro svou rodinu se vždy někde vejde, pokud máte alespoň nějakou malou zahrádku.

V září dle našich podmínek můžeme ještě vysévat ředkvičky, salát, kozlíček polníček, kopr a případně vysazovat i pekinské zelí (rannější odrůdy). Při výsevu do pařeníšť, případně do fóliovníku, či skleníku máme větší jistotu dobré sklizně v případě nepříznivého průběhu počasí v září. K přezimování můžeme vysévat vhodné odrůdy ozimého salátu a špenátu. Začátkem měsíce můžeme ještě vysazovat jahody. Uvolněné záhony po sklizni oséváme rostlinami na zelené hnojení např. svazankou. V žádném případě nedoporučuji osévat brukvovitými jako je řepka, hořčice, případně ředkev olejná. Vystavovali bychom se tak zvýšenému výskytu chorob a škůdců na brukvovitých rostlinách.

Jiří Pospíšilík

Jak dopadlo množení osiv starých odrůd?

Letošní pěstitelská sezóna pomalu končí, a tak prosíme ty pěstitele, kterým jsme na jaře zaslali semena ze "Seznamu starých, krajových, netradičních plodin a odrůd..."

Prosíme vás o zaslání zprávy o tom, jak se vám zdařila úroda ze zasláných osiv, jak ta která odrůda prospívala, zda jste ji už případně využili v kuchyni či jinak. Stručná zpráva může být třeba taková:

"Hrách 'Zelený předobry': vzešla většina semen, počáteční růst pomalejší asi díky chladu venku, rostliny vysoké, půldruhametrová opora sítí pro ně byla téměř nízká, plodily dosti bohatě, lusky celkem velké s mnoha hrášky, část semen byla červivá asi nějakým škůdcem, osiva mám dostatek..."

Tento **nekomerční systém** uchování a praktického pěstování sta-

rych odrůd je založen na svépomocném, vzájemném vyměňování semen, který bez vaší spolupráce (vrácení semen) nebude fungovat. Samozřejmě se počítá s neúrodou a jinými problémy při pěstování, právě proto je dobré, že semena pěstují různí lidé na různých místech.

Jsou dvě možnosti, jak naložit s vypěstovanými semeny:

A) **Pošlete nám stručnou zprávu o pěstování a s ní i případně namnožená osiva.** My pak tato osiva nabídneme prostřednictvím Seznamu z nabídky Gengel o.p.s.

B) V případě, že chcete semena sami nabídnout do Seznamu pro rok 2008, nám **zašlete stručnou zprávu o pěstování a co nabízíte do Seznamu**, tedy název plodiny a odrůdy (příp. postřehy k ní). U odrůd získaných od nás stačí, doplníte-li stručný vlastní postřeh či korekci údajů - např. mák modrý

z Vysočiny - část makovic byla téměř prázdná. Semena si ponecháte a zájemci se v příštím roce budou obracet přímo na vás..

Nabídnete-li novou, v Seznamu dosud neuvedenou odrůdu, připojte o ní prosím pokud možno co nejvíce údajů (nenabízejte ale běžně dostupné sorty a druhy, které se snadno dají koupit v obchodech) a uveďte prosím: zda jde o druh jednoletý, dvouletý nebo vytrvalý, dobu výsevu (měsíc), nároky na prostředí a ošetřování (např. nenáročný, nutné vyvazovat k opoře), využití a vaše osvědčené recepty, k čemu používáte, původ (od koho nebo kde jste ho získali).

Dále uveďte svou adresu (případně i telefon, e-mail), která bude v Seznamu uveřejněna, případně doplňte text o sobě - několik slov o tom, v jakých podmínkách pěstujete a

pod., např.: Petr Tykva, 758 01 Jablunkov 89, tel: 777 888 999, e-mail: dynak@volny.cz. Pěstuji na malé zahradce, těžká kamenitá půda, chladné podnebí, zajímají mě staré bylinky a pěstování ovocných stromů ze semen.

Těšíme se na vaše zprávy, zaslana semínka a nabídky do Seznamu 2008. Zásílajte je nejpozději do 19. října 2007.

Uvítáme i vaše zkušenosti s využitím letošního Seznamu a také návrhy k fungování systému, možná zlepšení a zdokonalení. Co se osvědčilo, co se zdá dobré, co by chtělo vylepšit a upravit. Děkujeme!

Adresa: Gengel o. p. s., Veselka 52, 374 01 Trhové Sviny, tel.+zázn.: 386 321 617